

Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. – 2012. – Вип. 3. – С. 41-46.

3. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання / О.Я. Ростовський. – К., 1997.

4. Рудницька О. П. Формування музичного сприйняття в системі розвитку педагогічної культури майбутнього вчителя : дис. доктора пед. наук: 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / О. П. Рудницька. – К., 1994. – 431 с.

5. Семенов О. Український фольклор / О. Семенов // Навч. посіб. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. – 254 с.

6. Теорія і методика мистецької освіти: [зб. наук. праць / ред. колегія О. П. Щолокова та ін.] – К.: НПУ, 2000. – 181 с.

Катерина Кирилюк

студентка з курсу Факультету

психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **В.В.Григор'єва**, к.пед.н., доцент БДПУ

**ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ПОЛІХУДОЖНЬОЇ ОСВИТИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Нинішній етап оновлення суспільства, відродження духовної культури українського народу визначають нові напрями і пріоритети освітньої галузі. У Державній національній програмі “Освіта” (“Україна XXI століття”), Законах України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Національній доктрині розвитку освіти, Концепції педагогічної освіти наголошується на необхідності підвищення якості підготовки педагогічних працівників, формуванні їх професійних умінь. Адже саме вміння у поєднанні зі здібностями виступають якісним показником професіоналізму педагога, що є безпосередньою умовою розвитку особистості учня, успішності виховного процесу в цілому. Підготовка професіонала, справжнього фахівця своєї справи має здійснюватися з використанням найновітніших технологій, методик, з використанням набутого вітчизняного і зарубіжного досвіду. Фундаментом мають бути принципи гуманізації освіти, особистісно орієнтований підхід, що стали основою Національної доктрини розвитку освіти.

Особливої актуальності набуває підготовка фахівців в області художньо-педагогічної освіти – майбутніх вчителів музичного мистецтва, яким належить навчати і виховувати засобами мистецтва підрастаюче покоління в умовах сучасної 12-річної загальноосвітньої школи, і тим самим забезпечувати соціокультурні перетворення в країні.

Методологічною базою розробки концептуальних основ поліхудожньої освіти вчителів музичного мистецтва є філософсько-педагогічні принципи: культурологічний, синергетичний і особистісно-орієнтований.

Культурологічний принцип розглядається як система підходів культуровідповідної побудови освітнього процесу, спрямованих на розвиток

моделі соціально-культурної особистості – людини культури, людини творчої, на базі повноцінного засвоєння змісту освіти як «цілісного культурного тексту», придатного для сприйняття і розуміння [1]. Синергетичний принцип – міждисциплінарне наукове дослідження, що розуміється як засіб гуманізації освіти. Провідною ідеєю синергетичної концепції є ідея про формування особистісних структур свідомості (учнів та викладачів) як джерела і механізму самоорганізуючої педагогічної творчості, здатності «вирощувати» в собі нові якості (Р.Г.Баранцев, В.Г.Буданов, М.С.Каган). Оскільки система поліхудожньої освіти майбутніх вчителів музичного мистецтва розглядається як міждисциплінарний проект, його актуалізація через призму синергетики є обґрунтованою. У системі поліхудожності акцентується особистісно-орієнтований принцип, який є прообразом теорій ХХІ століття, а отже, теоретичної направляючої даного педагогічного дослідження. Серед концепцій особистісно-орієнтованого принципу щодо освіти в історії філософії культури, педагогіки і психології та сучасній науці актуалізуються наступні: «пошуку істини» Сократа – метод евристики, діалогу як художнього спілкування (В.С.Біблер, С.Ю.Курганов); самоактуалізації (А.Маслоу); «педагогічної свободи» (Р.Штайнер, О.С.Газман); концепція культурологічного типу – розуміння освіти як культуровідповідного процесу (Є.В.Бондаревська, Л.В.Школяр, О.Отіч) [3].

Поняття «поліхудожнього» увійшло в педагогіку мистецтва у середині 80-х років ХХ століття (Б.П. Юсов). У контексті нашого дослідження ми визначаємо поліхудожню освіту як комплексний взаємозв'язок мистецтв у процесі спеціальної освіти, що можливий на основі інтеграції предметів культурологічного та мистецько-естетичного циклу. Це не заміна традиційних академічних занять з мистецтва, а створення нових умов їх організації в інтеграційному просторі [2]. Цільове завдання поліхудожньої освіти – формування і розвиток гуманітарного діапазону знань, поліхудожнього мислення, творчих і дослідницьких здібностей, культури сприйняття, уяви, емпатії та емоційно-чуттєвої сфери учнів. У цілісному педагогічному процесі поліхудожня освіта нерозривно пов'язана з дослідженням і впровадженням у практику інтерактивних технологій на основі особистісних цінностей.

Таким чином, у сучасних умовах реформування освіти постановка проблеми художньо-педагогічної освіти пов'язана з необхідністю розробки її поліхудожньої концепції, що базується на філософсько-педагогічних принципах і спрямована на розвиток творчої особистості майбутнього спеціаліста – людини культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герпунский Б.С. Философия образования для ХХІ века. (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций) / Б. С. Герпунский. – М. : Изд-во «Совершенство», 1998. – 608 с.
2. Золотарева Л.Р. История искусств. «Художественная картина мира» (взаимосвязь искусств в историко-культурном процессе): Учеб. Пособие / Л. Р. Золотарева. – Караганда: Изд-во КарГУ им. Е.А.Букетова,

1996. – 191 с., ил.

3. Отич О.М. Холістична науково-мистецька парадигма освіти у суспільстві знань [Електронний ресурс] / О. М. Отич // ScienceRise. Педагогічна освіта. – 2015. – № 9(5). – С. 22-27.

Маргарита Кірілюс,
студентка 7 курсу
факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **О. Д. Бузова,** к.пед.н., доцент (БДПУ)

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ УЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Зростання сучасних вимог до фахової підготовки працівників музично-педагогічної сфери зумовлює необхідність розвитку творчої особистості майбутнього вчителя музики, одним із вагомих чинників якого є цілеспрямоване формування художньо-творчих умінь.

Специфіка педагогічної діяльності учителя музики вимагає володіння професійними знаннями, вміннями та навичками у художньо-творчій та музично-виконавській діяльності. У практичній музично-педагогічній діяльності художньо-творчі вміння знаходять свій вияв у інструментальному, вокальному, хоровому виконавстві, диригуванні, вербальному тлумаченні творів тощо. Художньо-творчі вміння не є вродженою якістю людини, вони формуються й розвиваються в безпосередній активній музичній діяльності завдяки цілеспрямованому педагогічному впливові.

Творчість і творча особистість привертала увагу мислителів усіх епох світової культури (Платон, Сократ, Ксенофан, Ф.Аквінський, А.Шопенгауер, А.Бергсон, Ф.Шеллінг, І.Кант та інші). В античній філософії творчість асоціювалася зі сферою кінцевого, минулого і мінливого буття.

У XVII ст. І.Кант [6, с.144] розглядає творчу діяльність як вищу форму людської діяльності у вченні про продуктивну здатність уяви. Остання, на його думку, є єдністю свідомого і несвідомого. [6,с.415].

У минулому столітті Л.С.Виготський створює теорію психічного розвитку людини, пов'язану зі своєрідним тлумаченням ним психологічної природи уяви і творчості.

М.Г.Ярошевський, представник харківської психологічної школи зазначає, що «художня діяльність людини і художній порив нашої думки мотивуються не ззовні, а із середини і є породженням внутрішньої потреби, а саме потреби вираження, що знаходить задоволення в цьому вираженні, незалежно від подальшої реалізації» [7,с.19].

Узагальнення наукових досліджень дає підставу визначити такі ознаки творчості: а) новизна (або в способі виробництва, або в результаті); б) оригінальність; в) вміння бачити і встановлювати різні взаємозв'язки; г) здатність знаходити аналогії як істотний елемент творчого мислення; д) вміння комбінувати і вибирати з багатьох можливостей, а потім синтезувати і зв'язувати елементи новим оригінальним шляхом; е) проблемність